

1581098

АННЕ СВЕРДРУП-ТІГ'ЕСОН

жали дзижки кустай

НАВІЩО НАМ КОМАХИ

ПЕРЕКЛАД ІННИ БОДАК

ВИДАВНИЦТВО
БОРОДАТИЙ
ТАМАРИН

На кожну людину на Землі припадає 200 мільйонів комах. Вони живуть усюди: глибоко в печерах, високо в Гімалаях, у гарячих джерелах Єлюстоуну й навіть у ніздрях моржів. А ще вони напрочуд різноманітні: є комахи, в яких вуха на колінах, очі на пенісах, а язики під ногами. Однак за той самий час, коли населення Землі подвоїлося, кількість комах скоротилася вдвічі. Більшість із нас не вбачає у цьому проблеми, вважаючи, що життя без них було б кращим. Насправді ж життя без комах неможливе.

Ми знаємо, що без медоносних бджіл не матимемо меду, але мало кому відомо, що без крихітної шоколадної мошки не було б ні какао, ні шоколаду. Що личинка мухи може очищати рани, а личинка борошняного хрущака вміє перетравлювати пластик. Що плодова мушка стала учасницею дослідницьких експериментів, які принесли шість Нобелівських премій, а декілька видів жуків відіграли важливу роль у розробленні антибіотиків.

«Жали, дзижчи, кусай» — це дотепне й пізнавальне знайомство зі світом комах. Анне Свердруп-Тігесон з ентузіазмом розповідає про істот, які на перший погляд видаються лячними і непотрібними, а насправді є незамінними для екосистеми: вони запилюють квіти, забезпечують їжею інших тварин, стримують поширення шкідливих організмів. Це книжка про те, як сильно ми — і наша планета загалом — залежимо від крихітних комашок.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
ВСТУП	13
МАЛИЙ РОЗМІР, РОЗУМНА БУДОВА: АНАТОМІЯ КОМАХ	21
СЕКС У ШЕСТИНОГИХ: ПОВАЧЕННЯ, ПАРУВАННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ ПОТОМСТВА	47
З'ЇСИ ТИ АБО ТЕБЕ: КОМАХИ В ХАРЧОВОМУ ЛАНЦЮЗІ	63
КОМАХИ Й РОСЛИНИ: НЕСКІНЧЕННІ ПЕРЕГОНИ	77
ПРАЦЬОВИТИ МОШКИ, АРОМАТНІ ЖУКИ: КОМАХИ ТА НАША ЇЖА	95
КОЛООБІГ ЖИТТЯ І СМЕРТІ: КОМАХИ-ПРИБІРАЛЬНИКИ .	117
ВІД ШОВКУ ДО ШЕЛАКУ: КОМАХИ В ПРОМИСЛОВОСТІ	143
РЯТУВАЛЬНИКИ, ПЕРШОПРОХІДЦІ Й ЛАУРЕАТИ НОБЕЛІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ: ЗНАННЯ, ПОЗИЧЕНІ В КОМАХ	157
КОМАХИ Й ЛЮДИ: ЩО ДАЛІ?	179
ПІСЛЯМОВА	198
ПОДЯКИ	199
ЩО ПОЧИТАТИ ДАЛІ	200
ДЖЕРЕЛА	201